

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΑ ΕΞΥΓΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Ο Ξητιάνος.—Σὰς παρακαλώ, δώστε μιά δραχμή, κύριε, στο φτωχό.

Ο κύριος.—Γιὰ νὰ πᾶς νὰ πᾶς κρασί, ἔ;

Ο Ξητιάνος.—'Αν θέλετε, κύριε, μοῦ δίνετε περισσότερα, γιὰ... νὰ πῶ μπιρά!

—'Όταν ἐγὼ ἀσθενῶ, δὲν δέχομαι κανένα.
—Ὅτε τὸ γιατρό σας;
—Λιτὸν Ἰσα—Ἰσα δὲν δέχομαι.

Ένας πατέρας παραπονείται σ' ἕνα φίλο του γιὰ τὴ διαγωγή του γιου του:

Ο πατέρας.—'Αχ! εἶνε ἀδιόρθωτος!...

Ο φίλος.—Μὰ δὲν τοῦ ἔχεις κάνει ποτὲ παρατηρήσεις;

Ο πατέρας.—Μιά φορά καὶ δύο; Μὰ αὐτὸς δὲν παίρνει ἀπὸ λόγια. Προτιμᾷ ν' ἀκούῃ τοὺς ἡλιθίους καὶ τοὺς ἀνηθίζους. Σὲ παρακαλῶ... μίλησέ του, ἂν θέλεις, ἰδιαιτέρως.

Δυὸ γιατροί, ὕστερα ἀπ' τὸ ἰατρικὸ συμβούλιο, συζητοῦν πλὴς τὸ κρεβάτι τοῦ ἀρρώστου:

Ο πρώτος.—Εἶνε τιφοειδὴς πυρετός...

Ο δεύτερος.—'Έχεις λάθος, ἀγαπητὲ συνάδελφε. Ἐγὼ βροίκο, διὲ εἶνε ἀπλὸ χρολόγημα.

Ο πρώτος.—'Έτσι λοιπόν; Καλῶς, αὐτὸ θὰ τὸ ἴδοιμε στὴ... νεκροφία!...

Ἡ κυρία.—'Α! ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ πῶ ψέμματα ποτὲ μου.

Ο κύριος.—Νὰ σὰς βοηθήσω ἐγὼ, κυρία μου, ἀφοῦ... δὲν μπορεῖτε: Πόσον χρόνον εἰσθε;

Ἡ σὺζυγος.—Τί; Μ' αὐτὸ τὸ ομοίωμα σαρκῶς ἐπιγίγες στὸ γραφεῖο; Πούδ ἔξεραι τί νὰ εἶπαι οἱ συνάδελφοί σου!...

Ο σὺζυγος.—Τίποτε, γυναικα, εἶνε κα' αὐτοί... παντρεμένοι!...

γαριῶ, μοιάζανε μὲ λουλούδια ξοτικὰ κα' ὄνειρεμένα.

Προχώρησε ὕστερα πέρα ἀπ' τὴς βραγιὰς στὸ δρόμο τῶν φτωχῶν. Ὅλη ἡ ἔκτασις γύρω βροικόταν σ' ἕνα ἀτέραντο λήθαργο. Μικρὰ πετραδία καὶ σπασμένα γυαλιὰ λαμιροκοπούσαν στὸ δρόμο καὶ κάμπον—κάμπον κανένα ξαφνικὸ θροῖσμα στὰ ἔξω χόρτα, φανέρωνε τὸ πέρασμα κάποιου νεκροῦ ἐξοτετοῦ.

Μακριὰ, ἀντιχούσαν τὰ γανγίσματα τῶν σκυλῶν στὰ χωράφια. Γιὰ τὸν Ἰβάν ὅλη ἐκεῖνη ἡ σιωπὴ κα' ὅλοι οἱ ἦχοι πού τὴν διέκοπταν, ἔχαν κατὰ ἄλλοκοτο καὶ τὸ ἀταίσιον, πού τὸν ἔβανε ν' ἀντροχίζῃ ὀλόκληρος.

Ἐξάφνα, θυμῆθηκε πάλι τὴν τραγιὰ σκηνή, πού εἶχε διαδραματιστεῖ πρὶν ἀπὸ λίγο στὸ σπίτι του. Κα' ἐνὸς τῆς στιγμῆς ἀκριβῶς ἐκεῖνη τὸ φεγγάρι χανόταν μέσα σ' ἕνα λευκὸ σύννεφο, ὃ Ἰβάν ἐννοῶσε ἕνα δυνατὸ ἄγγος νὰ τὸν πλημμυρίζῃ ὀλόκληρον. Συγχρόνως ἡ καρδιά του σφίχθηκε ὀδυνηρὰ καὶ μιὰ σφοδρὴν ἀπλόηθε στὸ μυαλὸ του.

Ἄνοιξε τὰ μεγάλα μάτια του ἱεστεινὰ καὶ μοιραίως μὲ πνιγμένη φωνή:

—Πατέρα, μὴ τὴν χτυπᾶς, σὲ παρακαλῶ, τὴ μητέρα! Μὴ τὴν χτυπᾶς, τὴν καϊμένη!

Τὸ φεγγάρι ἔστερ' ἀπὸ λίγο βγῆκε μέσα ἀπ' τὸ σκοτεινὸ σύννεφο κα' ἕνα κῆμα ἀσημένιου φωτός χύθηκε πάλι πάνω στὴν πλάσι.

Ο Ἰβάν κίτταξε ἀφηρημένος τώρα τὸ φεγγάρι πού ταξίδευε στὰ οὐράνια καὶ γέλασε ἡλιθία:

—Χί, χί!... Παίξει καὶ κινιγέται μὲ τὰ σύννεφα!.. Χά, χά!... Τί ἀστεῖο πού εἶνε! εἶτε καὶ χτύπησε τίς δύο λιγνὲς παλάμες του.

Ἐπειτα ἄνοιξε πάλι τὰ δύο μεγάλα παιδικὰ του μάτια ἱεστεινὰ καὶ ψιθύρισε:

—Μά, πατέρα, μὴ τὴν χτυπᾶς, σὲ παρακαλῶ! Μὴ τὴν χτυπᾶς, τὴν καϊμένη τὴ μητέρα!...

Κα' ἔμεινε ἐκεῖ ἀποχανομένο, ἀκίνητος, κυττώντας μὲ ἡλιθία μάτια καὶ μ' ἀνοιχτὸ στόμα τὸ φεγγάρι.

Τὸ ἄλλο πρωῖ, ὅταν οἱ τρογγητάδες βγήκανε στὸν κάμπο νὰ τρογγήσουν, βόηκαν μὲς' στὰ χωράφια ἕνα τρολλὸ παιδὶ νὰ πλανιέται ἄσκοπα.

Τὸ ρώτησαν ποῦ εἶνε, ποῦ εἶνε οἱ γονεῖς του, μὰ τοῦ κάκου... Σὲ κάθε ἐρώτησί του, ἐκεῖνον ἄνοιγε τὰ μεγάλα παιδικὰ του μάτια καὶ ψιθύριζε ἱεστεινὰ πάντοτε τὰ ἴδια λόγια:

—Πατέρα, μὴν τὴ χτυπᾶς, σὲ παρακαλῶ, τὴ μητέρα, μὴν τὴ χτυπᾶς!...

ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΠΡΟΜΑΝΤΕΨΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΥΣ;

(Ἡ Ἐπιστήμη καὶ ἡ... ἀναρχικὴ τῆς Γῆς).

Τὸ ζήτημα τῆς προβλέψεως τῶν σεισμῶν ἀπασχολοῦσε πάντα, ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, τοὺς ἐπιστήμονας. Ὁ πρῶτος πού προσέβηκε νὰ βρῆ μιὰ λύσι τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος, ἦταν ὁ Ἀριστοτέλης. Ὁ μεγάλος φιλόσοφος πίστευε, διὲ οἱ σειμοὶ δρῶνται σὲ ὑπογίους δυνατοὺς ἀνέμους, οἱ ὅποιοι, μὴ βρισκόμενος διεξοδο, ἀναταράζουν δυνατὰ τὸ φλοιὸ τῆς γῆς. Βασίζομενος λοιπὸν ἐπὶ τὴ θεωρία του αὐτῆ, μελετοῦσε τὴν κατάστασι τῆς ἀτμοσφαιρας κα' ἀπὸ ὀρισμένους ἐνδείξεις κατώρθωνε νὰ προβλέψῃ τοὺς σεισμοὺς πού ἐπρόκειτο νὰ γίνοντι.

Τὸν ἔκτο αἰῶνα π. Χ., ὁ φιλόσοφος Ἀναξίμανδρος, ἔπειτα ἀπὸ διάφορες ἀστρολογικὰς παρατηρήσεις, προειδοποίησε τοὺς Σπαρτιάτες, διὲ ἕνας δυνατὸς σειμὸς θάφερνε μεγάλας καταστροφὰς ἐπὶ τὴν πόλιν. Κα' ἡ προφητεία του αὐτῆ ἀποδείχθηκε ἐκ τῶν ἰστέρων ἀληθινή.

Ἐς ἀφήσαμε ὅμως τώρα τὰ παραδείγματα αὐτὰ, πού ἀναφέρονται μόνο στὰ βιβλία τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, κα' ἐπομένως δὲν εἶνε ἀπολύτως ἐπιβεβαιωμένα, καὶ ἄς ἔρθοιμε ἐπὶ σύγχρονη ἐποχῇ. Ἡ περιεργότερη πρόβλεψη σειμοῦ ἔγινε πρὸ καιροῦ ἀπὸ κάποιον κατάδορον, κλεισιμὸν στὶς φυλακὰς τῆς Λίμιας, τῆς πρωτεύουσος τοῦ Πελοῦ. Ὁ ἀνθρωπος αὐτὸς περνοῦσε τὸν περισσότερον καιρὸν τοῦ ἔαπλωμένου στὸ ἔδαφος τοῦ κελλοῦ του. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἔνοιωσε κατὰ ἑλαφρὲς κα' ἐξασυλθητικὰς δονήσεις τῆς γῆς, πού τοῦ φάνηκαν πολὺ ἴσχυρες. Προφῆτεψε τότε, διὲ ἕνας μεγάλος σειμὸς ἐπρόκειτο νὰ καταστρέψῃ τὴν πόλιν. Κανεὶς ὅμως δὲν τὸν τίσταρε. Ἐν τοῖσις, ἔπειτ' ἀπὸ λίγες ὥρες, συνέβη πραγματικῶς ὁ καταστρεπτικὸς ἐκεῖνος σειμὸς, ὁ ὅποιος εἶχε πολλὰ ἀνθρώπινα θύματα καὶ γκρέμισε τὰ περισσότερα σὰντια τῆς Λίμιας. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων κτερίων, μισογκροῦστίστηκαν κα' ἡ φυλακὴ τῆς πόλεως κα' ἔτσι ὁ φυλακισμένος προσφῆτης μπόρεσε ν' ἀναστήσῃ τὴν ἐλευθερία του!

Ἐπάρχοντι λοιπὸν, ὅπως ἀποδεικνύεται, μερικὰ φαινόμενα πού προαναγγέλλουν τοὺς σεισμοὺς καὶ πού εἶνε σπουδαιότατα, διὲτι ἐμφανίζονται ἀριετὲς μέρες πρὶν ἀπὸ κάθε σειμὸν. Τὰ συνηθέστερα ἀπ' τὰ φαινόμενα αὐτὰ εἶνε ἡ ἀνησυχία, τὴν ὁποία ἀρχίζοντι νὰ δεῖχοντι διάφορα ζῶα καὶ ἡ ἠλεκτρομαγνητικὴ διαταραχὴ τῆς ἀτμοσφαιρας, πού καταγράφονται καὶ τὰ κατάλληλα ἐπιστημονικὰ ὄργανα.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ, σχηματίζονται καὶ διάφορα παράσιτα ρεῦματα ἐπὶς τηλεγραφικὰς καὶ τηλεφωνικὰς γραμμὰς, τὸ νερὸ στὰ πηγάδια κληνιόταν πολὺ, διάφορες πηγὲς θολώνονται ξαφνικὰ, κ.τ.λ.

Ὅλα ὅμως αὐτὰ τὰ φαινόμενα δὲν εἶνε πάντοτε ἀσφαλῆς ἐνδείξεις σειμοῦ. Ἡ σεισμολογία δὲν κατώρθωνε ἀκόμα νὰ βρῆ μιὰ ὀρισμένη κα' ἀνάνθηστη μεθόδον γιὰ τὴν πρόβλεψη τῶν σεισμῶν. Πρὶν ἀπὸ λίγες δεκαετηρίδες, κάποιος μεγάλος φυσικός ἔφευρε ἕνα μηχανήμα, μὲ τὸ ὅποιο ἰσορροῦσε ν' ἀνακαλύπτῃ καὶ τίς παραμικρότερες δονήσεις τῆς γῆς. Ἐπέθεσε τότε, διὲ θὰ μπορούσε μὲ τὸ μηχανήμα ἐκεῖνο νὰ προβλέψῃ κα' ὅλους τοὺς μελλοντικούς σεισμοὺς. Στὸ τέλος ὅμως ἡ ἐλπίδες του βγήκαν ψεύτικες.

Οἱ πῶ μεγάλοι σεισμολόγοι προσπάθησαν νὰ λύσουν τὸ σπουδαῖον αὐτὸ ζήτημα μὲ διάφορους τρόπους. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἰσοστήρησαν, διὲ οἱ σειμοὶ γίνονται σὲ ὀρισμένα περιοδικὰ χρονικὰ διαστήματα κα' ὅτι ἐπομένως, ἂν λάβοιμε ἕν' ὄψει μας πότε ἔγινε ὁ τελευταῖος σειμὸς σ' ἕναν τόπον, μπορούμε νὰ προμαντεύσοιμε ἔπειτ' ἀπὸ πόσα χρόνια θὰ ἐπαναληφθῇ. Ἄλλὰ κα' αὐτὴ ἡ μεθόδος δὲν ἔδωσε κανένα θετικὸν ἀποτέλεσμα.

Ἄλλοι πάλι ἐπιστήμονες διατύπωσαν τὴ θεωρία, διὲ οἱ σειμοὶ εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς θέσεως τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ φεγγαροῦ ὡς πρὸς τὴ γῆ. Ένας μάλιστα ἀπ' αὐτούς, ὁ Φίλιππος, μπόρεσε μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ προβλέψῃ τὸν μεγάλον σειμὸν τοῦ Μελοῦσινου (1873) καὶ τὴν ἐκρήξι τῆς Αἴτνας (1874). Ἄλλὰ κα' ἡ ἀτυχὴς τῶν σεισμολόγων αὐτῶ ἦσαν πολὺ περισσότερες ἀπ' τίς ἐπιτυχίες του!

Μιὰ ἐνδιαφέροντα περίπτωσις προβλέψεως σειμοῦ εἶνε καὶ ἡ ἔξης:

Ὁ Ἀμερικανὸς γεωλόγος Φράνκ Πέρρετ, βασίζομενος ἐπὶς θεωρία τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ φεγγαροῦ ἐπὶ τῆς γῆς, προφῆτεψε τὸν σειμὸν τῆς Σικελίας τοῦ 1908. Λίγες μέρες δηλαδή προηγήθηκα δημοσίευσεν ἐπὶς Ἀμερικανικὰς ἐφημερίδες ἕνα ἄρθρον του, στὸ ὅποιο ἔλεγε, διὲ ἕνα ὄχι τόσο γερὸν μέρος τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, δηλαδή τὸ στενὸν τῆς Μεσογῆς, θὰ πάθαινε τίς ἡμέρας ἐκεῖνες μεγάλας καταστροφὰς ἀπὸ ἕνα δυνατὸν σειμὸν. Θέλοντας μάλιστα νὰ βεβαιώσῃ τὸ μέρος ἐκεῖνον τὴν στιγμῆν τῆς καταστροφῆς, ἐξέμησε ἀμέσως ἀπ' τὴ Νέα Ὑόρκη γιὰ τὴν Ἰταλία. Ὅταν ὅμως ἔφτασε ἐπὶ τὴ Νεάπολιν, ὁ σειμὸς εἶχε γίνε πρὶν τὴν προηγουμένη ἡμέρα.

